

2. Розвиток словникового запасу. Потрібно пропонувати учням нові слова та фрази, пов'язані з темою тексту, використовувати словничок для пояснення незрозумілих термінів.

3. Робота в групах. Організуйте діяльність учнів у малих групах, щоб стимулювати спілкування та взаємодію між ними.

4. Моделювання мовлення. Показуйте учням, як формулювати свої думки та висловлювати їх усно. Використовуйте моделі або приклади власного мовлення.

5. Створення мотивації. Обирайте тексти, які зацікавлять учнів та стимулюватимуть їх до активної участі у дискусіях.

6. Підтримка і позитивне спілкування. Підтримуйте учнів, які виражають свої думки, навіть якщо вони роблять помилки. Створіть атмосферу взаєморозуміння та позитивного спілкування на уроках.

Ці підходи допоможуть стимулювати розвиток комунікативної компетентності молодших школярів на уроках читання.

Комунікативні навички допомагають не лише досягати успіху в освіті та роботі, а й будувати здорові та щасливі відносини з оточенням. Тому розвиток цих навичок у початкових класах є вкрай важливим для подальшого життя.

Подальші дослідження формування комунікативної компетентності на уроках літературного читання в 3 класі можуть допомогти глибше зрозуміти ефективні методи та стратегії, які сприяють розвитку цих навичок у дітей даного віку. Дослідження можуть спрямовуватися на оцінку впливу різних навчальних програм на розвиток комунікативної компетентності учнів. Порівняння різних підходів до викладання літературного читання та їх вплив на формування комунікаційних, критичних та соціальних навичок може дати цінні висновки для покращення навчального процесу. Також дослідження можуть вивчати вплив зовнішніх факторів, таких як рівень підтримки від батьків, класного керівника, шкільного середовища тощо.

Результати таких досліджень можуть сприяти покращенню педагогічної практики та допомогти вчителям оптимізувати свою роботу з метою більш ефективного формування комунікативної компетентності учнів на уроках літературного читання в 3 класі.

Список використаних джерел

1. Бібік Н. М. Формування предметних компетентностей в учнів початкової школи : монографія / Н. М. Бібік, М. С. Вашуленко, В. О. Мартиненко та ін. Київ : Педагогічна думка, 2018. 346 с.

2. Пометун О.І. Теорія і практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн / Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : К.І.С., 2004. С. 16-25.

3. Сиротенко В., Акритова А. Особливості формування мовленнєво-комунікативної компетентності на уроках літературного читання в 2-4 класах. URL: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.11.2019.197219> (Дата звернення 27.11 2023).

ПРОБЛЕМИ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ І НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

Шакотько Віктор Васильович,

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Ключові слова: штучний інтелект, нова українська школа, підготовка вчителя.

Проблеми пов'язані з використанням штучного інтелекту почали обговорюватися в науково-фантастичній літературі як наслідок інтенсивного розвитку науки і техніки в перші десятиліття ХХ століття. Чеський письменник Карел Чапек в 1920 році написав п'єсу Р.У.Р. (Россумові універсальні роботи) [4], у якій вперше увів термін робот для позначення штучно створених робітників. Ці роботи створювалися з метою вивільнити людину від важкої фізичної праці для творчої роботи, однак, експеримент не вдався і роботи повстали проти своїх творців. Автор чи не вперше застерігав людство від можливого негативного впливу технологій. У подальшому ця тема неодноразово ставала предметом літературних творів, а також наукових праць.

У середині 60-х років вчені вважали, що штучний інтелект стане об'єктивною реальністю в найближчі роки. Роботи з його розробки активізувалися у значній частині передових країн світу. «Чи можливо створити штучний інтелект? Чи буде він здатний до повноцінного мислення та творчості? Ким він повинен стати — помічником чи суперником людського розуму? Ці питання давно вже обговорюються багатьма вченими» [1].

Визначний хірург-кардіолог академік М. М. Амосов також зацікавився цією проблемою і в рамках досліджень відділу біокібернетики Інституту кібернетики Академії наук України проектував робота, розробляв моделі його дій на основі теорії штучного інтелекту. Результати своїх досліджень М. М. Амосов узагальнив в книзі «Алгоритми розуму» [1].

У передмові до цієї роботи академік О. Г. Івахненко дає визначення поняттю «штучний інтелект»: «Штучний інтелект можна визначити як властивість цифрової обчислювальної машини або мережі нейроноподібних елементів реагувати на інформацію, що надходить на її вхідні пристрої, майже так само, як реагує в тих самих інформаційних умовах деяка уявна або конкретна людина» [1, с. 5].

Разом з тим, пройшло майже 100 років з появи терміну «робот» до революційних подій у створенні й, основне, використанні штучного інтелекту в різних галузях людської діяльності.

У нашій країні використання штучного інтелекту в галузі освіти має незначний досвід. У Сполучених Штатах Америки це питання є серед основних. На думку американських дослідників, проблема використання штучного інтелекту в освіті є проблемою рівня реформи освіти в США 1958 року після запуску Радянським Союзом першого супутника Землі. Вони пропонують для розв'язання цієї проблеми створити мережу науково-дослідних центрів на базі університетів. Наприклад, Національний науковий фонд та Інститут педагогічних наук при Міністерстві освіти США надали Університету Буфало (University at Buffalo) 20 мільйонів доларів для створення інституту, який буде займатися дослідженнями в галузі штучного інтелекту для допомоги дітям з порушеннями мови та/або розладами мовлення. У рамках реалізації 5-тирічного гранта інститут має розробити два вдосконалені рішення ІІІ: AI Screener для раннього виявлення потенційних мовних порушень та/або розладів вимови, а також AI Orchestrator, який діятиме як віртуальний помічник викладача, надаючи учням допомогу на основі діагностики їх проблем з мовою [6].

Інший інститут з штучного інтелекту створений в Університеті Іллінойсу. Основним напрямом його роботи є інклюзивні та інтелектуальні технології для освіти на основі штучного інтелекту. Інститут зосередився на трьох некогнітивних навичках, пов'язаних з ефективним навчанням: наполегливість, академічна стійкість і співпраця [8].

Усього в рамках проектів пов'язаних з використанням штучного інтелекту в освіті планується виділити біля 500 мільйонів доларів протягом 5 років. Основними інвесторами є Міністерство оборони, Управління заступника міністра оборони з досліджень та інженерії; Департамент внутрішньої безпеки [8].

Державні органи України на сьогодні не передбачають інвестицій в наукові дослідження пов'язані з використанням штучного інтелекту в освіті.

Автором статті змодельовано використання штучного інтелекту учнями 4 класу під час виконання завдань з української мови та читання й математики. З української мови та читання взято завдання з підручника [2] (рис. 1), а з математики з підручника [3] (рис. 2).

ВЖЕ БРАМИ ЛІТА ЗАМИКАЄ ОСІНЬ...

Задощило. Захлюпало. Серпень випустив серп.

Цвіркуни й перепілочки припинили концерт.

Чорногуз поклонився лугам і садам.

Відлітаючи в Африку, пакував чемодан.

Де ж ти, літо, поділось? Куди подалось?

Осінь, ось вона, осінь! Осінь, ось вона, осінь.

Осінь брами свої замикала вночі,

погубила у небі журавлині ключі.

Який настрій викликає вірш?

Які картини постають у твоїй уяві за рядками вірша?

Поміркуйте разом. Знайдіть вислови з переносним значенням. Які образи осені вони створюють?

Рис. 1. Завдання з української мови та читання

«Вірш викликає суміш емоцій :

Ностальгія: Перша строфа згадує про літо, яке закінчується, згадуючи про дощ, серпень та тишу цвіркунів. Це створює відчуття втрати та туги за минулою щасливою годиною.

Меланхолія: Образ чорногуза, який пакує валізу, щоб відлетіти до Африки, підкреслює тимчасовість літа. Це посилює відчуття смутку та усвідомлення неминучості зміни сезонів.

Замислення: Повторення фрази "Осінь, вісь вона, вісь!" підкреслює незворотність приходу осені. Це змушує читача замислитися над плином часу та мінливістю життя.

Легка тривога: Раптовість, з якою настала осінь, описується як те, що "осінь брамами твоїми замикала вночі". Це може викликати відчуття неспокою та невизначеності щодо майбутнього.

Прийняття: Незважаючи на ностальгію та меланхолію, у вірші також відчувається прийняття неминучого. Читач розуміє, що осінь - це природна частина циклу життя, і що за нею знову настане весна.

Загалом, вірш створює емоційний настрій, який змушує читача замислитися над красою та мінливістю життя.»

Відповідь III **Gemini** на це ж запитання з української мови та читання:

«Вірш викликає меланхолійний настрій, описуючи перехід з літа в осінь. Поетичне зображення природних явищ, таких як дощ, відліт птахів та зміна кольорів природи, сприяє відчуттю ностальгії та туги за минулим сезоном. Оповитий хмарною атмосферою, вірш вражає своєю тугодумністю й емоційною напруженістю, що відображає перехідність часу й природних циклів.»

Обмежені рамки тез не дозволяють навести результати дослідження з математики, що буде зроблено в статті з цієї теми. Однак, можна зробити попередній висновок, що на сьогодні значна частина завдань з підручників для початкової школи може бути виконана з використанням програм штучного інтелекту враховуючи їх певну спеціалізацію, наприклад, **ChatGPT** для завдань з мови та літератури, а **Gemini** – для завдань з математики.

Учні трьох шкіл міста зібрали 4537 кг макулатури. Учні першої та другої шкіл разом зібрали 2125 кг макулатури, а другої та третьої — 3658 кг. Скільки кілограмів макулатури зібрали учні кожної школи окремо?

Відповідь III **ChatGPT**

на запитання з української мови та читання «Який настрій викликає вірш?»:

Рис. 2. Завдання з математики

Педагоги не повинні протидіяти використанню штучного інтелекту в освіті, а вчити ним користуватися та спрямувати свої на залучення ІІІ до діагностування навчальних досягнень учнів, до автоматизації створення моделі індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти.

Список використаних джерел

1. Амосов Н. М. Алгоритми розуму. Київ : Наукова думка, 1979. 225 с.
2. Савченко О. Я., Красуцька І. В. Українська мова та читання: Підручник для 4 класу ЗЗСО (у 2-х частинах): Частина 2. Київ : УОВЦ «Оріон», 2021. 160 с.
3. Скворцова С., Онопрієнко О. Математика: підруч. для 4 кл. закл. заг. серед. освіти (у 2-х ч.): Ч. 2. Харків : Ранок, 2021. 136 с.
4. Чапек Карел. Р.У.Р. (Россумові універсальні роботи). Київ : Комора, 2020. 192 с.
5. Igniting K-12 Education R&D to Spark Innovation and Accelerate Learning: The Alliance for Learning Innovation's 2024 Federal Policy Recommendations. URL: <https://drive.google.com/file/d/1XbA8G8p9u52fLvKVM78K3UBNevbUbNkn/view>
6. Nealon Cory. UB awarded \$20 million to establish institute to create AI technologies to help children with speech, language disorders. URL: <https://www.buffalo.edu/ubnow/stories/2023/01/nsf-award-ai.html>
7. Survey Finds Majority of Teachers, Parents Report Positive Impact of ChatGPT on Teaching and Learning. 2023. URL: <https://www.waltonfamilyfoundation.org/about-us/newsroom/survey-finds-majority-of-teachers-parents-report-positive-impact-of-chatgpt-on-teaching-and-learning>
8. The Department of Education's Institute of Education Sciences and the National Science Foundation Announce New AI Institute to Accelerate Learning. URL: <https://www.prnewswire.com/news-releases/the-department-of-educations-institute-of-education-sciences-and-the-national-science-foundation-announce-new-ai-institute-to-accelerate-learning-301816371.html>

ДІЯЛЬНІСНО ОРІЄНТОВАНІ ЗАВДАННЯ ЯК ОСНОВА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

Шевцова Карина Володимирівна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 року навчання Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка
Науковий керівник: Пінчук Ірина Олександрівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики початкової освіти Навчально-наукового інституту педагогіки і психології Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Ключові слова: діяльнісно орієнтовані завдання, гіпотеза взаємодії, вокабуляр, скаффолдинг.